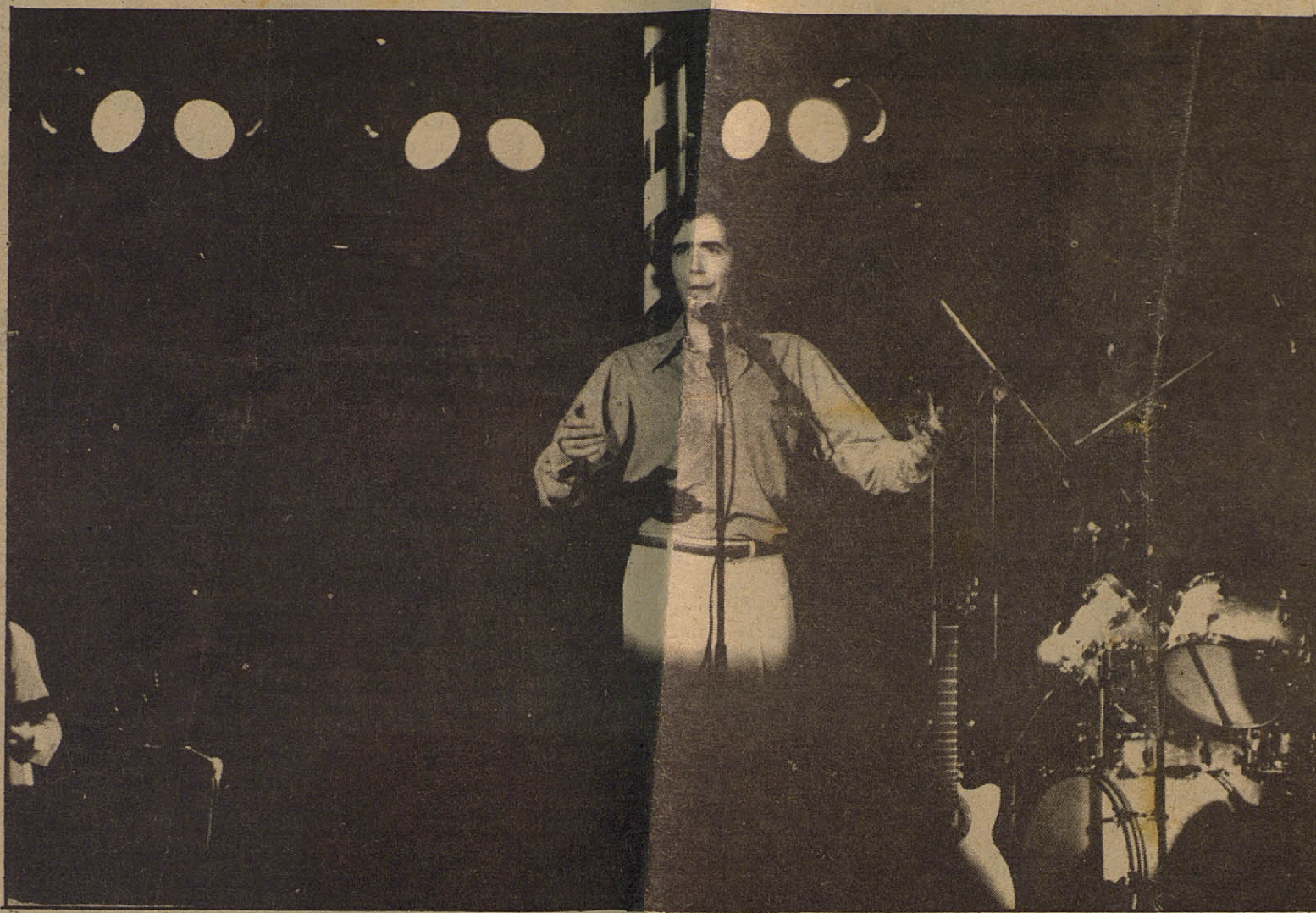


Un cop més, el nostre col·laborador Jordi Arbonès ens envia des de Buenos Aires una reflexió sobre el tractament que la cultura catalana està rebent lluny de casa nostra



Serrat es presenta com català davant els espanyols

Les nostres defeccions de cada dia

JA hem parlat de l'actitud negativa, per part de la premsa argentina, envers el fet català. No sempre, però, hem d'atribuir als altres les culpes que ben bé poden ser, ni que sigui en part, de responsabilitat nostra. És evident que les petites defeccions quotidianes de molts dels nostres connacionals contribueixen a aigüar la imatge que haurien de donar del Paísos Catalans les personalitats catalanes que van pel món, o bé els responsables de la projecció de la nostra cultura a l'exterior.

En el decurs de tres o quatre mesos han passat per Buenos Aires algunes persones destacades del nostre món intel·lectual i artístic, com Jordi Solé-Tura, Josep Ferrater Mora i Joan Manuel Serrat. En el cas dels dos primers, pel fet d'integrar sengles grups amb polítics i pensadors, respectivament, espanyols, ja quedaren etiquetats com a tals. Però tampoc ells no aprofitaren en cap moment l'avenç per tal d'aclarir la qüestió, públicament. Quant a Serrat, per bé que ací se'l coneix com a *cantante catalán* (la qual cosa només vol dir que pertany a la província o regió d'Espanya anomenada Catalunya), cantà sempre en castellà, llevat d'una sola cançó en la nostra llengua en cada recital. I l'única oportunitat que tingué d'exposar la problemàtica nacional dels Paísos Catalans, arran de referir-se a la nova cançó, digué que la nova cançó «es algo intransferible de España» (!), tal com ho reproduí el diari *La Nación*. És evident que tot això no fa més que embolicar la troca i destrueix la tasca enforçada que han dut —i duen— a terme els catalans conscients de la seva identitat nacional per tal d'internacionalitzar el nostre problema.

Ara, l'ambaixada d'Espanya acaba de celebrar (11-17 d'agost 83) a Buenos Aires, un *Gran Festival del Cine Español* (amb «Doce preestrenos absolutos en versiones originales») i entre les pel·lícules projectades hi figurava *La Plaza del Diamante* en versió doblada al castellà (per tant no en versió original, com anunciaven). Ja s'ha produït,

doncs, allò que nosaltres auguràvem en un article anterior («Posar bastons a les rodes»), quan, referint-nos justament a la publicació a l'Argentina, sense nom de traductor ni títol original en català, de la novel·la homònima de Mercè Rodoreda que ha servit de base al guió del film esmentat, dèiem: «I això ens ha de servir de pauta per imaginar què passarà el dia que siguin enviades a aquestes terres —o a d'altres d'Amèrica Llatina— les pel·lícules parlades en llengua catalana si en comptes de trametre còpies subtitolades, hom envia les que han estat doblades al castellà. Cal tenir en compte la conveniència que els públics d'altres països sentin parlar els actors en català, altrament, també en aquest cas el nostre cinema passarà a ser «cine español» de cara a fora».

I això és, ni més ni menys, el que s'esdevingué també a Praga, on TVE presentà la mateixa pel·lícula en versió castellana i aconseguí el premi dels telespectadors txecoslovacs, i la seva protagonista, Sílvia Munt, el premi a la millor interpretació.

Com veiem, tot això és fruit de petites defeccions de part de catalans que, des de la funció pública o bé en l'activitat intel·lectual o artística, no saben assumir allò que els hauria de ser natural: la seva identitat nacional. Perquè fixem-nos que per tal de produir-se com a català nacional no cal realitzar actes heroics: només cal *ser-ho*. És clar que aquí rau el problema. D'una banda, hi ha aquells qui no tenen consciència de la seva identitat nacional, car durant anys i panys els han investit d'una disfressa i els han fet creure que pertanyien a una nació, Espanya, que no és més que una entelèquia. I, d'altra, tenim aquells qui *no volen ser-ho*, de catalans, o, en tot cas, només *fan veure que ho són* quan els convé. Per això ens trobem, per exemple, amb un Josep Ferrater Mora que, quan pren part en un cicle de conferències organitzat per la Generalitat de Catalunya, a Barcelona, sota el títol de «Reflexions crítiques sobre la cultura catalana», juga de català, però, en

canvi, quan ve a l'Argentina per parlar de la transcendència d'Ortega y Gasset, de bracet amb Julián Marías, aleshores juga d'espanyol. I això quedà palpablement reflectit, també, en la resposta que donà Joan Manuel Serrat a un periodista argentí quan li preguntà si era català o espanyol, i ell li contestà: «Si m'ho preguntés un espanyol, li diria que sóc català». Evidentment, no és això, companys, no és això, com diu Lluís Llach. Si un és català, ha de dir que ho és tant si li ho pregunta un espanyol com si li ho pregunta un argentí, un belga o un xinès. En aquest camp, no s'hi val a fer la puta i la Ramoneta. Està en joc el nostre patrimoni cultural i la nostra identitat nacional.

Cal que les personalitats catalanes de renom universal, si realment són catalans, ho proclamïn als quatre vents, car ja hi ha qui s'encarrega de convertir-los en *españoles*. Ara, si *no volen ser-ho*, de catalans, aleshores que ho manifestin francament arreu, a dins i fora dels Paísos Catalans, i tots sabrem a què atènyer-nos. Quant a les nostres personalitats governatives, han de vetllar per tal que els productes artístics i culturals netament catalans —siguin llibres, quadres, films o qualsevulla altra manifestació de l'esperit— quan assoleixin una difusió universal, no ens els treguin de les mans, en un mot: que no ens els robin, per presentar-los al món amb l'etiqueta d'*españoles*.

Hem de tenir present que nosaltres, els catalans, vivim en permanent estat d'excepció. Cada cop que un connacional renuncia al seu dret a la nacionalitat catalana o abdica el de defensar el seu patrimoni cultural, comet un acte de defecció. I les nostres defeccions de cada dia contribueixen a empitjorar la greu situació del nostre país i poden menar-lo a la seva total i definitiva desaparició com a nació. De nosaltres, de tots els catalans, depèn que això no passi.

Jordi Arbonès

Obra Cultural Catalana de Buenos Aires

DIARIO DE BARCELONA

Redacción, Publicidad, Administración y Talleres

Consell de Cent, 224-228 — Tel. 323 16 00 BARCELONA-11

Director: Santiago Vilanova • Redactores-jefes: Alfons Ribera (Economía-Estado-Internacional) • Jaume Reixac (Barcelona/Catalunya) • Jefes de sección: • Eduardo Pons Prades (España) • Lidia Vilalta (Internacional) • Dolors Palau (Letras) • Ruiz de Villalobos (Espectáculos) • Josep Iglésias del Marquet (Arte) • Jordi Camí (Fotografía) • Joan Blázquez (Maquetación)

Editado por: Publicaciones Periódicas y de Artes Gráficas, S.A.L. • Depósito legal: B. 3030 - 1958